

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

תוכן עניינים

- א. דבולי עלמא אינה יולדת למקוטעין.....1
- ב. אמרינן מקצת היום ככולו.....2
- ג. היכי דמי טינוף אמר רבא כדאמרי רעותא דצלתא אצר חיותא ושמואל אמר בעבועי דדמא וצריך להראותו ... רועה חכם.....5
- ד. הרי אמרו יצירת הוולד באשה ארבעים יום ... בבהמה בכמה ... אין טינוף פחות משלשים יום ההוא לקבל.....6
- ה. לוקח מישראל ... חולין ודאין מאי טעמא אם איתא דלא בכרה כיון דאיכא איסורא אודועי הוה מודע ליה.....6
- ו. חולין אם לא הודיעו הולך ושוחט ואינו נמנע.....7
- ז. בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ופטורה מן הבכורה.....8
- ח. אינה מטמאה לא במגע ולא במשא.....9

דף כא.

א. דבולי עלמא אינה יולדת למקוטעין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

קיי"ל להלכה שאין בהמה יולדת למקוטעין¹, ולפיכך בהמה שילדה², אם ידוע שכלו להוולד חדשיו, דהיינו ט' חדשים לגסה, וחמשה לדקה, מותר לשחטו מיד ביום שנולד.

וצריך שיהיה ברי לו שמהתחלת ט' חדשים ואילך לא קיבלה זכר.

וחדשי עיבור, כל אחד שלשים יום. ונראה לי דאין אומרים בבהמה יולדות למקוטעים, רק בעינן שאפילו חודש אחרון יהיה ל' יום, ולמחרתו תלד.

ב. אמרינן מקצת היום ככולו

כבר התבאר במסכת נזיר דף ה: מקצת הים ככולו³, אולם לא בכל ענין אומרים אנו כן⁴, לפיכך על אף שזב או זבה טובלים מדין תורה⁵ ביום השביעי מהבוקר שמקצת היום ככולו⁶, מכל מקום זב או זבה שראה ראייה

¹ גבי אדם פלוגתא הוא בא"ע סימן קנ"ו בין הפוסקים, ומשמע התם בשלחן ערוך (סעיף ד') כמאן דאמר אינה יולדת למקוטעין, ובעי רע"א יום. רק דתמהו על זה, דהא חזינן דלאו הכי הוא, אלא שנשתנו הטבעיים האידנא, עיין שם בבית יוסף (ד"ה כתוב בתשובות ה"ר שלמה בן הר"ש בר צמח) בשם תשובות [ה"ר שלמה בן] רשב"ץ (שו"ת רשב"ש סי' תקי"ג), ולהכי מסקינן שם, דאפילו מקוטעין. אבל בבהמה, משמע שם בגמרא בכורות דף כ"א (ע"א) דאינה יולדת למקוטעין. דהא איכא התם כמה שינויי ולכולהו משמע דלכולי עלמא אינה יולדת למקוטעין. רק לחד שינוייא אמרינן דפליגי בהא, ת"ק סבירא ליה דאינה [יולדת] למקוטעין ורבי שמעון סבירא ליה דיולדות למקוטעין. ואפילו להאי שינוייא, פשוט דהלכה כת"ק דרבינן נינהו. ואף על גב דיש לפקפק מהך שינוייא דדף כ' (ע"ב) דלסבריה דרבי יהושע יולדת למקוטעין, לא שבקינן כולי שינויי ולהקל משום חדא. ואף על גב דבתוספות שם (כ"א) ד"ה תנא כתבו בשם הירושלמי (נדה פ"א הל' ג') דבהמה מהורה יולדת למקוטעין, העיקר כגמרא דילן. ולענין שינוי הטבע, כיון שלא מצינו כן בפוסקים לגבי בהמה, מאן יימר דאשתנו. תבו"ש טו ה

² שמלה חדשה טו ב

³ ודוקא ביום אבל בלילה לא דמקצת היום ככולו ל"א אלא ביום ולא בלילה. מנחת חינוך פרשת שמיני מצוה קמט אות א וצ"ע אם דוקא לענין נזיר אבל לשאר דברים אמרי' אף בלילה, ועיין ועיין פתחי תשובה שעה, א מובא להלן.

⁴ בכמה מילי מצינו מקצת היום ככולו, ובקצת אינו ככולו, ועיין בזה תשובת גינת ורדים חלק א' חלק או"ח כלל א' סימן כ"ח. ועיין תשובת מהר"י מינץ סימן ד' בערב פסח תוך שלשים גם בבוקר יכול לגלח, דמסתבר דגם בזה מקצת היום ככולו, ועיין ש"ך לקמן סימן שצ"ט ס"ק י"א. גליון מהרש"א יורה דעה סימן שצה הקדמה, ועיין פ"ת יו"ד פא ז וקצת ז שנבי מליחה ולגבי הגלדת המכה ועוד אין אומרים מקצת היום ככולו אלא בעינן ג' ימים מעת לעת.

⁵ רק חכמים גזרו בזבה משום סרך בתה

⁶ לבוש יו"ד קפג יא, ט"ז יו"ד קצז ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

של זוב אפילו בסוף יום שביעי אחר שטבל, סתר הכל⁷ ומתחיל למנות שבעה ימים נקיים מאחר יום ראיה האחרונה. ואין אומרים מקצת היום ככולו.

וכן לענין אמירת הקדיש⁸ שאומר האבל בשבעת ימי האבלות, אין אומרים מקצת היום ככולו, אלא קודם לכולם ואומר הקדיש עד מנחה של יום השביעי.

וכן לענין מה שהתבאר במסכת מו"ק דף כא: שאבל אסור⁹ במלאכה כל שבעה, ושלשה ימים הראשונים אסור במלאכה אפילו הוא עני המתפרנס מן הצדקה, י"א¹⁰ שצריכים להיות שלמים, ולא אמרינן ביום השלישי מקצת היום ככולו. ולפיכך ימים אלו מסתיימים ביום השלישי אחר צאת הכוכבים. ואמנם אם המת נקבר בזמן השקיעה, אותו יום נחשב ליום ראשון גם לענין זה, שאין איסור המלאכה באופן הנ"ל תלוי במעת לעת¹¹. וי"א¹² שאומרים בהם מקצת היום ככולו, ולפיכך ביום השלישי מותר לעני לעשות מלאכה מיד אחר הנץ החמה.

וכן י"א¹³ שלענין שנות גדלות של נער ונערה צריכים י"ב או י"ג שנים שלימות, ואין אומרים ביום בו נשלמו מקצת היום ככולו אלא צריך להמתין מעת לעת.

וכבר התבאר במסכת פסחים דף ד. ובמו"ק טז: יז. יט: שלדיני אבילות אומרים מקצת היום ככולו, לפיכך ביום השביעי לאבילות, אחר תפילת

⁷ ואין אומרים מקצת היום ככולו ומשמע שמטמא מדאורייתא למפרע. לח"מ נזירות פ"ד ה"ד כמבואר בנדה לג. ועיין סדרי מטהרה סימן קצד ס"ק ה, ועיי סדרי מטהרה סימן קצו ס"ק לב, דאי לאו דראיה שתוך שבעה נקיים הוא סותר להקודמים, היתה מותרת לשמש בשביעי אחר שטבלה, דאף שתראה אחר כך אינה טמאה אלא מכאן ולהבא, אבל התשמיש שבינתיים בהיתר היתה, כיון דמקצת היום ככולו הא שלמו לה שבעה נקיים.

⁸ דרך החיים סימן מא סעיף ה, חי' רע"א יו"ד שעו על ש"ך ח

⁹ שו"ע ונו"כ שפ א

¹⁰ רע"א שם בשם חכ"א בקונטרס מצבת משה אות ד', שתמה על הרמ"א הנזכר, ושרי לענין מלאכה דעת רי"ז ונמק"י דאסור כל הג' ימים הראשונים, ול"א מקצת היום ככולו, כבר קפרא בירושלמי שהביאו התוס' בדף כא. וכו. וכן פסק בביאור הגר"א בס"י שפ"ו אות ו', וכ"כ בשד"ח מערכת אבילות אות ל"ח בשם הרב כבוד יו"ט, וכן ראה לדבני דורו מורים כן, והרב מוהרי"ט שם כתב דדעתו דבעי ג' ימים שלמים.

¹¹ ועיין ילקוט יוסף שם סימן מז אות ג.

¹² רמ"א יו"ד שצנ א. ובד"ת שם הביא דהכי כתוב במסכת שמחות פ"ו ה"א. ועי' זל"א הל' אבל אות מ' בשם גנת ורדים שפסק כן דגם ביום ג' מקצתו ככולו, ועיין אשכול הל' מ"ק ואבילות סי' מ"ח שפסק להדיא דגם במלאכה מקצת היום ג' ככולו, וכן כתב בשד"ח מערכת אבילות אות לח בשם יד המלך פ"ה מהל' אבל ה"ז, וכן בגש"ח פכ"א א— ז כתב אבל גם בנוגע ליום השלישי אע"פ שהחכ"א החליט שהני ג' ימים שלמים הם נקמינן כלשון הרמ"א (שצ"ג א') שגם בג' ימים אמרינן מקצת היום ככול וכו' בכמה אחרונים. וראה בשו"ת חת"ס סי' שמ"ו אות ה'.

¹³ מ"ב נג לג, עיין מ"ב נה מב, ועיין מחצית השקל או"ח נה ס"ק י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

שחרית¹⁴, ואחר זריחת השמש, מנחמין את האבלים ואומרים להם "קומו", ויש נוהגים שאומרים להם את הפסוקים (ישעיהו ס, כ) "לֹא־יָבוֹא עוֹד שְׁמִשָּׁךְ וִירֵחָךְ לֹא יֵאָסֵף כִּי ה' יִהְיֶה־לָּךְ לְאֹזֶר עוֹלָם וְשָׁלֹמוֹ יִמִּי אֲבָלָךְ", ובוזה הם קמים מהשבעה, שמקצת היום¹⁵ של השביעי הרי הוא ככולו. ואם התפללו קודם הזריחה שהרי בשעת הדחק רשאים להתפלל אחר עמוד השחר קודם הזריחה, ויוצאים מהאבלות אחר הזריחה. ואם אין שם מי שיאמר להם הפסוקים הנ"ל, למנהג הספרדים¹⁶ יוצאים מהאבלות אחר הזריחה, שאין אמירת הפסוקים מעכבת. ומנהג האשכנזים במקום שאין המנחמין רגילין לבא ביום ז', שצריך להמתין עד שעה שרגילין המנחמים לבא בשאר ימים, דהיינו לאחר יציאה מבית הכנסת שרגילין לבא מנחמין.

ומיד לאחר שהאבלים קמו מהאבלות בבוקר, מאותה שעה האבלים מותרים בכל הדברים שאסורים בהם בימי השבעה, ומותרים בהחלפת הבגדים, במלאכה ובתלמוד תורה. מלבד גילוח ותספורת, ושמחה. לספרדים ועדות המזרח יש לנהוג כדעת מרן¹⁷ להתיר הרחיצה מיום השביעי והלאה, לאחר שעמדו מנחמים מאצלם, והוא הדין ללבוש בגדים מכובסים מיד לאחר השבעה. ואשכנזים אוסרים לבישת בגדים מכובסים או חדשים, ורחיצה כל השלושים¹⁸.

יום טוב¹⁹ מבטל את גם את דין ה"שבעה" באם כבר התחיל מלפני התג לנהוג באבלות אפילו לשעה מועטת. וכמו כן אם כבר נגמרו ה"שבעה", והתחילו ה"שלושים" אפילו לשעה מועטת, הרי בהגיע החג, הוא מבטל את דין השלושים.

לפיכך הסתיימו ה"שבעה" בערב החג הרי יום זה עצמו מהווה את סיום ה"שבעה" ואת תחילת ה"שלושים". וזאת עקב הכלל האומר ש"מקצת היום ככולו" נמצא שראשיתו

¹⁴ ועיין יוסף אומץ חלק ב דיני שלושים וי"ב חודש וז"ל ובאמת השעה שרגילין האבלים לישב ביום השביעי הוא חומרא של שטות כי פירוש שעה בגמרא הוא זמן מה, וכן אם התחילו השבעה סמוך לשבת וישב רק עישור שעה או פחות יצא בו. ועיי"ש בהערות שהביא מכת"י רק עד זמן שהמנחמין רגילין לילך מאיתו, שהוא זמן קטן (וכ"כ בלקט יושר יו"ד עמ' קפג (דפו"ר עמ' 95) שדי ברביעית שעה) והוא מפורש בש"ך יו"ד שפ"ד ¹⁵ ועיין פתחי תשובה שעה, א הביא שבמור מחלוקת הפוסקים אי בעינן דוקא מקצת היום או אפילו מקצת הלילה ודעת המחבר כדעת הר"מ מרומנבורג דדוקא מקצת היום בעינן ועיין (בשו"ת הרדב"ז ח"ג סי' תקנ"ט) שהכריע דלענין ת"ת ותשמיש המטה דאית בהו מצוה אית לן למפסק כדברי המקילין דמקצת לילה ככל היום אבל ברחיצה וסיכה ושאר הדברים דלית בהו מצוה פסקינן כדברי המחמירים דבעו מקצת היום דוקא ולא מקצת הלילה ומיהו צריך להמתין מלשמש בלילה יותר מעט ממה שהוא רגיל כדי שיהא נוהג גם בו מקצת אבלות ע"ש" ויש שסמכו על זה בשעת הדחק וצורך גדול עיין בשו"ת אבילות כה ופני ברוך עמ' רס ¹⁶ שו"ע שעה א, והרמ"א שם כתב, שמנהג עד רגילות ביאת המנחמים.

¹⁷ יו"ד שצ, ו, שו"ת יבי"א יו"ד לד

¹⁸ רמ"א יו"ד ריש שפא

¹⁹ שו"ב ונו"כ תקמח ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

של היום — סיום ה"שבעה", והמשכו של היום — תחילת השלושים. ומכיון שכך, הרי בהכנס החג הרי הוא מבטל את גזירת השלושים. ורשאי להסתפר ערב החג סמוך לחשיכה ובערב פסח אחר חצות²⁰, כל אבל כדינו, כנזכר.

כשם שביום השביעי הדין הוא שמקצת היום ככולו, כך גם ביום השלושים²¹, ולכן ביום השלושים אחר הנץ החמה²², כלו אבלות שלשים.

באבל שמועה רחוקה ששמע אחר שלשים שמת לו מת, שנתבאר שדינו כשמועה רחוקה ואינו נוהג אבלות אלא שעה אחת אין צריך לנהוג כל דיני אבלות באותה שעה²³, אלא די במעשה אחד של אבלות, כגון חליצת מנעל, וא"צ לא עטיפה ולא כפיית המטה, ומותר במלאכה רחיצה וסיכה ותשמיש המטה ותלמוד תורה, ואם אין לו מנעלים ברגליו, צריך שיכפה מטתו או יעטוף ראשו, מפני שצריך שיעשה מעשה שניכר בו שעושה משום אבלות.

וכן לדיני ספירת העומר שנוהגים שלא להסתפר עד ל"ג בעומר לאשכנזים, ול"ד בעומר לספרדים, מיד שהאיר היום²⁴ ושהה מעט יכול להסתפר שמקצת היום ככולו²⁵.

וכן לענין שבע ברכות בהתן²⁶ שנמשכה סעודת יום שביעי עד ליל שמיני אין לברך שבע ברכות. ואין מונין מעת לעת, אלא אמרינן מקצת היום ככולו, ולכן אם החופה נתקיימה לפני השקיעה נחשב ליום אחד, וליל הנישואין הרי הוא כיום שני לשבעת ימי המשתה.

דף כא:

ג. היכי דמי טינוף אמר רבא כדאמרי רעותא דצלֵתא אצור חיותא ושמואל אמר בעבועי דדמא וצריך להראותו ... רועה חכם

²⁰ רמ"א שם

²¹ שו"ע ונו"כ שם שצה א

²² ואינו כיום השביעי שצריך להכות למנחמים משא"כ ביום השלושים שאין מנחמים. ש"ך שם א

²³ שו"ע שם ב

²⁴ אך בערב אין להקל למרות שיש מקילים.

²⁵ שו"ע ונו"כ תצנ ב ומ"ב ו, י.

²⁶ עיין שע"ת או"ח קפח ז ובתחי תשובה אבהע"ז סי' ס"ב סקי"ב, ערוה"ש שם סעי' ל"א ועוד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

כבר התבאר לעיל דף כ. שבהמה דקה²⁷ שטנפה, פירוש שנימוח העובר²⁸ ויצא המיחוי, פטורה אחר כך מן הבכורה שהולד שהיה במיחוי זה פטור²⁹, אבל צריך להראותו לרועה חכם שיראה אם הוא מיחוי ולד, אם אמרו הרועים עובר הוא אלא שנפסדה צורתו הרי זו פטורה מן הבכורה. אבל בגסה אין זה סימן שיכול להיות מינוף בלא ולד³⁰.

ד. הרי אמרו יצירת הוולד באשה ארבעים יום ... בבהמה בכמה ... אין טינוף פחות משלשים יום ההוא לקבל

הולד באדם³¹ נגמר לארבעים יום והמפלת לפחות מארבעים אינו ולד, אבל ולד בהמה לא עמדו חכמים על מניין הימים שיגמר בו, אבל אמרו שהמפלת מינוף אינה מתעברת אחריו ולא מקבלת ולד אחר לפחות משלשים יום.

ה. לוקח מישראל ... חולין ודאין מאי טעמא אם איתא דלא בכרה כיון דאיכא איסורא אודועי הוה מודע ליה

הלוקח בהמה³² מחבירו ולא הודיעו המוכר אם בכרה אם לאו הרי זה בחזקת שבכרה, שאם לא בכרה הרי מעמידים אנו כל ישראל אחזקה שמזהיר את חבירו שלא יבא לידי מכשול על ידו ועבר אלפני עור וגו' ואם לא בכרה היה למוכר להזהירו שלא יכשל באיסור בכורה ומדלא הזהירו אמרינן ודאי

²⁷ שו"ע ונו"כ שטו ז

²⁸ לשון הרמב"ם הלכות בכורות פרק ד הלכה י "בהמה דקה שהפילה עובר, שעדיין לא נתבאר צורתו הרבה וניכרת לכל, וזהו הנקרא מינוף"

²⁹ לבוש וש"ך י

³⁰ ערוך השלחן שם סעיף ח

³¹ רמב"ם הלכות בכורות פרק ד הלכה יב

³² שו"ע ונו"כ שטו ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

בכרה, ויש אומרים³³ שהוא ספק בכור דשמא שבת מלהזהיר דלאו אדעתיה³⁴, אי נמי שמא סבר דלשחיטה קבעי לה³⁵.

ו. חולין אם לא הודיעו הולך ושוחט ואינו נמנע

הלוקח בהמה³⁶ אינו חושש שמא נשחטה אמו או בנה היום, אבל על המוכר מוטל להזהיר הלוקח ולהודיעו אם שחט האם או הבן או אם מכרה לאחר לשוחטה היום, שלא יכשול הלוקח על ידו, ואם לא הודיעו שוחט ואינו חושש, ואפילו לשואלו אינו צריך³⁷, וכבר התבאר במסכת ע"ז דף ד: שבארבעה זמנים³⁸ בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו ולומר לו³⁹, כבר מכרתי אמה או בתה לאחר לשחוט, כדי שימתין זה האחרון ולא ישחוט עד למחר, כיון שדרך הוא שכל מי שקונה בהמה באותו יום שוחטה מיד,

³³ רמ"א שם

³⁴ כאן שיש ב' סברות מכחישות זו את זו דהיינו אם איתא שבכרה כבר הוה אשבוחי משבח וסברא כנגדה אם איתא דלא בכרה עדיין היה לו להודיע לאפרושי מאיסורא על כן נשאר הדבר בספק לשמואל. ט"ז שם ו
³⁵ ובזה א"ש הא דלעיל סימן ט"ז ס"ז גבי אותו ואת בנו שאין לו לחשוש שמא שחו אמו דאמרינן דמסתמא שרי דאל"כ היה מודיעו שעל המוכר להודיעו משום דהתם נמי כי נימא דלשחיטה קא בעי לה אסור משום אותו ואת בנו. ש"ך יא

³⁶ שו"ע ונו"ב טז ו

³⁷ דכמה ספיקות יש בדבר זה, חדא שמא אין לבהמה זו אם או בן, ואם תמצא לומר יש לה ומכר, שמא לא לקחה לשחיטה, ואם תמצא לומר לשחיטה שמא לא לשוחטה היום לקח אלא ליום אחר. לבוש שם וש"ך ז בדם הר"ן

³⁸ שם סעי' ז

³⁹ דעת הט"ז ס"ק ו' דהא דצריך להודיע בד' פרקים היינו אם מכר הראשונה בפירוש לשחיטה, אז אמרינן דכוונתו לאותו יום משמע, דמסתמא אין צריך להודיע דדלמא לאו לשחיטה קנאו, עכ"ד. ולא משמע כן מלשון רש"י במתניתין כאן (פ"ג ע"א ד"ה בארבעה פרקים בשנה) ובמסכת עבודה זרה דף ה' (ע"ב ד"ה בהני ד' פרקים). וזה לשון הרא"ש פרק אותו ואת בנו (ס' ו'), בד' פרקים הללו סתם קונה בהמות בזמנים הללו קונין על מנת לשחטן ערב יום טוב כו', עכ"ל. והוה ליה למימר סתם קונה בהמות לשחיטה כו' על ערב יום טוב הוא. וכן משמע מחידושי הרשב"א שכתב אקונה בשאר ימות השנה סתם ולא פירש לשחיטה שאין צריך הקונה הב' לחוש מן הסתם אלא בד' פרקים, עכ"ד בדף פ"ה ריש ע"ב (פ"ב ע"א ד"ה מתני' שנים שלקחו). וכן משמע דעת שלחן ערוך (סעיף ו') והב"ח (ד"ה ומ"ש או מכרה לאחר לשוחטה היום אם הוא באחד מד' זמנים) והפרישה (אות ח') וכן כתב הש"ך (ס"ק י'). וצריך לומר דהא דתנן אמה מכרתי לשחוט, היינו דסתם המכירה היא לשחוט. תבואות שור שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

ואלו הם: ערב פסח, וערב עצרת, וערב ראש השנה⁴⁰, וערב יום טוב האחרון של חג, אבל ערב סוכות, וערב שביעי של פסח הרי הם כשאר ימות השנה⁴¹.

ואם לא⁴² הודיעו שמכר, שוחט ואינו חושש, בין קנה מישראל בין קנה מעובד כוכבים, ואם נודע לו אח"כ שנשחטה אמה או בתה היום, הוי מקח טעות ודוקא שמוכר שניהם ביום אחד.

ואם מכר האחד⁴³ לחתן והשני לכלה, אפי' אם מוכר בשני ימים צריך להודיעו, שודאי שניהם שוחטין ביום אחד.

בימינו שדרך הקצבים לקנות בהמות הרבה⁴⁴, ולשוחטן ביום אחד א"כ הרי הם כחתן וכלה שאפילו מכר בשני ימים צריך להודיעם, ולכן אם מכר אותו ואת בנו לאותו קצב או אפילו לשני קצבים, ומנהג המקום לשחוט באותו היום צריך להודיעם ואם לא הודיעם הרי הוא מקח טעות והכל לפי דרך ומנהג המקום.

ז. בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ופטורה מן הבכורה

⁴⁰ מ. בכל הדפוסים נדפס וערב יום הכפורים, אבל ברור בהחלט שהוא טעות הדפוס, ומשנה מפורשת הוא בחולין דף פ"ג ע"א, וכן הוא בטור ובשו"ע, ויש לנו בעזה"י השמ"ח דפוס ראשון שרבינו המחבר הדפיס בחייו, ושם איתא בראשי תיבות כזה י"ה, וכנראה שהמדפיס טעה בין אות י' לאות ר'. ושו"ב אחד רצה לפרש שהכוונה היה לכתוב הראשי תיבות של "יום הדין דקאי על ראש השנה. אבל נראה יותר כנ"ל שרבינו כתב ר"ה והמדפיס טעה בין אות י' לאות ר', מפני שרואין בכל הספר שרבינו המחבר מעדיף לכתוב לשון הראשונים ולשון חז"ל. וכבר קדמני הדרכ"ת בסימן זה אות ל"ד, וז"ל, וראיתי לחכם אחד שכתב שהדבר ברור שהוא טעות הדפוס בשמלה חדשה וצ"ל ערב ראש השנה וכו' ודבריו מוכרחים, עכ"ל.

⁴¹ כיון שבבערב סוכות מרודים כולם בסוכה ולולב ואין פנאי להכין כ"כ ליו"ט וערב שביעי של פסח כיון שאין שביעי של פסח רגל בפני עצמו אין רגילים לשחוט כ"כ הרבה (שמלה חדשה שם ז)

⁴² שם

⁴³ שם סעי' ה

⁴⁴ ודאי דבימי חכמי התלמוד ז"ל מתוך שלא היו רגילין כל כך בבשר, כמו שאמרו בחולין דף פ"ד (ע"א), ואפילו בשבת אמרינן במה מענגנו כו' עיין שם (שבת) דף קי"ח (ע"ב). ואם כן, אפילו מכר להשנים אותו ואת בנו יכול לומר לו אין לך צורך לשחטו היום, כי אם בד' פרקים. אבל האידנא דשכיח בשרא בכל יומא וכל שכן בשבת, נראה פשוט דאפילו בשאר ימות השנה לא מצי המוכר למדחיה, וכל שקנאו עת צורכו לשבת וכדומה לפי הנהוג ולא הודיעו שמכר האם יום זה לשחיטה, הוה מקח טעות לפי ראות עיני הדיין. תבואות שור כד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

בהמה גסה⁴⁵ ששפעה חררת דם, פטורה מהבכורה, שחזקתה שהולד בתוכה ורבה עליו הדם והפסידו ובטל⁴⁶, וקוברין חררה זו כמו נפל מבכרת אף על פי שאין חררה זו קדושה.

ח. אינה מטמאה לא במגע ולא במשא

בהמה ששפעה⁴⁷ חררת דם אף על פי שנפטרה מן הבכורה אינה מטמאה לא במגע ולא במשא עד שיהיה בה צורת נפל לפי שהיא בטילה ברוב היוצא עמה, לפיכך היא טהורה אף על פי שהיתה ראויה לגר אגב אמה.

⁴⁵ שו"ע ונו"כ שטו ז

⁴⁶ לשון הרמב"ם הלכות בכורות פרק ד הלכה יב

⁴⁷ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

